

SUBJECT CODE NO:- Z-1263
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem -I) Examination March/April 2017
Political Science - I
(Basic Concept of Political Science)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory
 - ii) Use black and blue pen only
 - iii) Use pencil for diagrams
 - iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited
 - i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
 - ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
 - iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचाच वापर करावा
 - iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1)----- is a father of political science.
- 2) Government is a ----- form of state.
- 3)-----total number of duties included in Indian constitution .
- 4) In Parliamentary Government ----- is a leader of Cabinet.
- 5) Sovereignty is not-----

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- 1)----- या विचारवंताला राज्याशात्राचा जनक म्हणतात.
- 2)----- राज्याचे हे शासन रूप आहे
- 3) भारताच्या राज्यघटनेत एकूण ----- कर्तव्यांचा समावेश आहे.
- 4) संसदीय पद्धतीत मंत्रिमंडळाचे नेतृत्व----- करतो
- 5) सर्वभैमत्वाचे ----- होत नाही.

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) What is meant by prior state?
- 2) Who propounded the monastic theory of sovereignty?
- 3) What is meant by Federal state.
- 4) What is meant by Right?
- 5) Who is the author of Leviathan?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) राज्यपूर्वअवस्था म्हणजे काय?
- 2) सर्वभैमात्वाचा एकतावादी सिद्धांत कोणी मांडला?

3)संघराज्य म्हणजे काय?

4)हक्क म्हणजे काय?

5)लेव्हीयेथान या ग्रंथाचा लेखक कोण?

Q.2 A)Explain concepts/terms/units/events (Any two) Word limitation minimum 60 for each answer. 10

1)Population 2)Judicial Review 3)Sovereignty 4)Citizenship

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द

1)लोकसंख्या 2)न्यायालयीन पुनर्विलोकन 3)सार्वभौमत्व 4)नागरिकत्व

B)Attempt in short (any two) (Word limitation minimum 60 for each answer)

1)Explain the territory as an essential element of state. 10

2)Explain the structure of Judiciary

3)Discuss the concepts of Duties

4)Explain the characteristics of Rights.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द

1)राज्याचा भूप्रदेश हा घटक स्पष्ट करा

2)न्यायालयाची रचना स्पष्ट करा

3)कर्तव्याच्या संकल्पनेची चर्चा करा

4)हक्काची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा

Q.3 Answer in detail (any one) Word limitation minimum 200 for each answer. 20

1)Critically evaluate the social contract theory of state.

OR

2)"Rights are Safeguards of an individual's political life". Discuss

सविस्तर उत्तर लिहा प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द

1)राज्याचा सामाजिक करार सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा

किंवा

2)"हक्क हे व्यक्तीच्या राजकीय अस्तित्वाची कवचकुंडले होत" चर्चा करा

SUBJECT CODE NO:- Z-1066
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2017
Political Science -III
(Basic Concept of Political Science)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The recognition of ----- creation of right.
- 2) Freedom of newspaper are the fourth Pillar of -----.
- 3) In democracy government ----- is sovereignty.
- 4) ----- Century is known as the welfare government century.
- 5) The right accepted by state is not ----- by nature.

रिक्काम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) अधिकाराच्या निर्मितीसाठी ----- ची मान्यता आवश्यक असते.
- २) स्वतंत्र वृत्तपत्रांना ----- चा चवथा आधारस्तंभ म्हणतात.
- ३) लोकशाही शासनात ----- सार्वभौम असते.
- ४) ----- शतकाला कल्याणकारी राज्याचे घटक म्हटले जाते.
- ५) राज्याने मान्य केलेला कोणताही अधिकार ----- स्वरूपाचा नसतो.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) What is national liberty?
- 2) In which sense the idea of social justice is in existence?
- 3) What is social equality?
- 4) Which right is approved by all states in this world?
- 5) From which Latin word 'Liberty' is derived.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) राष्ट्रीय स्वातंत्र्य म्हणजे काय?
- २) सामाजिक न्यायाची कल्पना कोणत्या दृष्टीने अस्तित्वात आली आहे?
- ३) सामाजिक समता म्हणजे काय?

- ४) कोणत्या अधिकाराला जगातील सर्व राज्यांनी मान्यता दिली आहे?
- ५) 'लिबर्टी' हा शब्द कोणत्या लॅटिन शब्दापासून बनलेला आहे?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)

10

- 1) Civil liberty
- 2) Social equality
- 3) Legal right
- 4) Indirect democracy

संकल्पना /संज्ञा/ घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) नागरी स्वातंत्र्य
- २) सामाजिक समता
- ३) वैधानिक अधिकार
- ४) अप्रत्यक्ष लोकशाही

B) Attempt in short. (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Discuss the concept of social justice.
- 2) State features of right.
- 3) Write merits of democracy.
- 4) Explain the types of liberty

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सामाजिक न्यायाच्या संकल्पनेची चर्चा करा.
- २) अधिकाराची वैशिष्ट्ये विशद करा.
- ३) लोकशाहीचे गुण लिहा.
- ४) स्वातंत्र्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) What is justice? Discuss the types of justice?
- 2) Define the concept of welfare state and explain its merits and demerits.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) न्याय म्हणजे काय? त्याच्या प्रकारची चर्चा करा.
- २) कल्याणकारी राज्य म्हणजे काय ते सांगून कल्याणकारी राज्याच्या गुणदोषांची चर्चा करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1264
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem -I) Examination March/April 2017
Political Science –II
(Government and Politics of Maharashtra)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- All questions are compulsory
 - Use black or blue pen only.
 - Use pencil for diagrams
 - Use of any signs, attraction attention is prohibited.
 - सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
 - आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा
 - कोणतीही लक्षवेधक खुण व सुचना करण्यास प्रतिबंध

- Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05
- % reservation is there for womens in Maharashtra.
 - Gopal Walangkar wrote -----book.
 - Sanyukta Maharashtra committee is established on-----
 - The age qualification for the Governor is ----- years.
 - The number of Legislative assembly member is -----
- रिकाभ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- महाराष्ट्र महिलांना-----% आरक्षण आहे.
 - गोपाळ वलंगकर यांनी ----- पुस्तक लिहिले.
 - रोजी संयुक्त महाराष्ट्र समितीची स्थापना झाली.
 - राज्यापालासाठी वयाची पात्रता ----- वर्षे असते.
 - विधानसभेची सदस्य संख्या ----- असते

B) Answer in a sentence (attempt all)

- Who started the 'Muknayak'?
- When was Maharashtra state established?
- Who has founded 'Satyashodhak samaj'?
- What is the name of higher Assembly in Maharashtra?
- Write the name of the Governor of Maharashtra?

B)एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

1)'मूकनायक' कोणी सुरु केले?

2)महाराष्ट्राचे स्थापना वर्ष

3)सत्यशोधक समाजाची स्थापना कोणी केली?

4)महाराष्ट्राच्या वरिष्ठ सभागृह चे नाव काय?

5)महाराष्ट्र च्या राज्यपालाचे नाव लिहा.

Q.2 A)Explain concepts/terms/units/events (any two) (word limitation minimum 60 each answer)

10

1)Dalit Movement

2)The Legislature of Maharashtra state

3)Dar commission

4)Council of Ministers

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा.(कोणतेही दोन) प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द.

1)दलित चळवळ

2)महाराष्ट्र राज्याचे कायदेमंडळ

3)दार आयोग

4)मंत्रीपरिषद

10

B)Attempt in short (any two) (word limitation minimum 60 for each answer)

1)Explain the position of Chief Minister.

2)Explain the powers of the state Judiciary.

3)Write the political participation of women in brief.

4)Explain the objectives of peasant movement.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द.

1)मुख्यमंत्रीचे स्थान सांगा.

2)राज्याच्या न्याय मंडळाचे अधिकार स्पष्ट करा

3)महिलांचा राजकीय सहभाग थोडक्यात लिहा.

4)शेतकरी चळवळीची उद्देश सांगा.

Q.3 Answer in detail. (any one) (word limitation minimum 200 for each answer)

20

1)Write an essay on the feminist Movement.

2)Explain the power & functions Governor.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक) प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द २०० शब्द.

1)स्त्रीवादी चळवळीवर निबंध लिहा.

2)राज्यपालाचे अधिकार या कार स्पष्ट करा?

SUBJECT CODE NO:- Z-1067
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination March/April 2017
Political Science -IV
(Government and Politics of Maharashtra)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) After ----- years Gramshikshan Samiti members are elected.
- 2) Maharashtra state is established on -----.
- 3) Panchayati Raj was exit from -----.
- 4) The founder of Shivsena party was -----.
- 5) The Honorium for the Panchayat Samiti chair person is -----.

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- वर्षाने ग्रामाशिक्षण समितीचे सदस्य निवडले जातात.
- २) ----- रोजी महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती झाली.
- ३) ----- पासून महाराष्ट्रात पंचायतराज अस्तीत्वात आले.
- ४) शिवसेना पक्षाचे संस्थापक ----- होते.
- ५) पंचायत समितीच्या सभापतीस ----- मानधन असते.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) How many population required to exist Grampanchayat in hilly region.
- 2) Who is the member secretary of panchayat samiti's permanent committee?
- 3) Who was the founder of Jansangha?
- 4) When did nationalist congress party established?
- 5) When did Republican Party of India established?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) डोंगरी भागात ग्रामपंचायत अस्तित्वात येण्यासाठी किती लोकसंख्या असावी?
- २) पंचायत समितीच्या स्थायी समितीचा पदसिद्ध सचिव कोण असतो?
- ३) जनसंघाचे संस्थापक कोण होते?
- ४) राष्ट्रवादी काँग्रेसची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली?
- ५) आर.पी.आय पक्षाची स्थापना कधी झाली?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)

10

- 1) Gram Sevak.
- 2) Shiva Sena
- 3) Zilla Parishad
- 4) Ashok Meheta Committee

संकल्पना /संज्ञा/ घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- १) ग्रामसेवक
- २) शिवसेना
- ३) जिल्हा परिषद
- ४) अशोक मेहता कमिटी

B) Attempt in short. (any two)

10

- 1) Explain the powers and functions of the Sarpanch.
- 2) Elucidate the powers of the Zilla Parishad.
- 3) Discuss the power and functions of Chairman of Panchayat Samiti.
- 4) State the qualifications for the members of Gram Panchayat.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- १) सरपंचाचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.
- २) जिल्हा परिषदेचे अधिकार स्पष्ट करा.
- ३) पंचायत समिती सभापतीचे अधिकार आणि कार्याची चर्चा करा.
- ४) ग्रामपंचायत सदस्याची पात्रता सांगा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

20

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the functions of political parties.
- 2) Discuss the ideology and program of congress party.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) राजकीय पक्षांच्या कार्यावर चर्चा करा.
- २) काँग्रेस पक्षाच्या विचारप्रणाली व कार्यक्रमाची चर्चा करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1095
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem- IV) Examination Of March/April 2017
Political Science- VIII
International Relations

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B “Please check whether you have got the right question paper.”

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण, करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) The office of international court is in -----.
- 2) ----- made Deterrence for many years before First World War in Europe.
- 3) Terrorism was used in partition of Bengal in -----.
- 4) There are ----- members in SAARC.
- 5) ----- is the important pact in the era of Lal Bahadur Shastri.

रिकांम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाचे कार्यालय ----- येथे आहे.
- २) युरोप खंडात पहिल्या महायुद्धापूर्वी ----- या राष्ट्राने अनेक वर्षे प्ररोधन निर्माण केले.
- ३) भारतात बंगालच्या फाळणीच्या वेळी ----- साली दहशतवादाचा वापर झाला.
- ४) सार्क संघटनेची सदस्य संख्या ----- आहे.
- ५) लाल बहादूर शास्त्रींच्या युगातील महत्त्वपूर्ण ----- करार होय.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) How many nations have veto power in (U.N.O) Security Council?
- 2) What is meant by deterrence?
- 3) What is meant by environment?
- 4) Where is the headquarter of World Bank?
- 5) How many members are in IMF?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सुरक्षा समितीतील किती राष्ट्रांकडे नकाराधिकार आहे.
- २) प्ररोधन म्हणजे काय?
- ३) पर्यावरण म्हणजे काय?
- ४) जागतिक बँकेचे मुख्यालय कोठे आहे?
- ५) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची सदस्य संख्या किती आहे?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)
(Word limitation 60 for each answer)

10

- 1) Locarno pact
- 2) Traditional deterrence
- 3) Environmentalism
- 4) Non-Alignment

संकल्पना, संज्ञा, घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) लोकार्नो करार
- २) पारंपारीक प्ररोधन
- ३) पर्यावरणवाद
- ४) अलिप्ततावाद

B) Attempt answer in short. (any two)
(Word limitation 60 for each answer)

10

- 1) Explain the principles of collective security.
- 2) Explain the nature of deterrence.
- 3) What are the functions of world trade organization?
- 4) What are the principles of Non- Alignment?

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सामुहिक सुरक्षेतत्वेची तत्वे स्पष्ट करा.
- २) प्ररोधणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ३) जागतिक व्यापार संघटनेची कार्ये सांगा.
- ४) अलिप्ततावादाची तत्वे लिहा.

Q.3 Answer in detail. (any one)
(Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the types of terrorism?
- 2) Evaluate the Non-Alignment movement?

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) दहशतवादाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- २) अलिप्ततावादी चळवळीचे मुख्यमापन करा?

SUBJECT CODE NO:- Z-1292
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Political Science – VI
(International Relations)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory.
 - ii) Use black or blue pen only.
 - iii) Use pencil to draw diagram and Map.
 - iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
 - १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The book national interest is written by-----.
- 2) The study of international Relations was started as a separate branch of knowledge in-----the nation.
- 3) -----is the permanent determinants of national power.
- 4) -----is called as a father of Behavioral Approach.
- 5) Indian –china war happened in year-----.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) नॅशनल इन्टरेस्ट हा ग्रंथ -----यांनी लिहिला.
- २) ----- या देशात आंतरराष्ट्रीय संबंध या ज्ञान शाखेच्या अभ्यासास स्वतंत्रपणे सुरुवात झाली.
- ३) ----- हा राष्ट्रसत्तेचा स्थायी घटक आहे .
- ४) ----- यांना वर्तनवादी दृष्टीकोन जनक मानले जाते.
- ५) भारत -चीन युद्ध ----- या वर्षी झाले.

05

B) Answer in a sentence (attempt all)

- 1) Who offered the 14 Article scheme.
- 2) In which two countries Taskand Treaty was happened?
- 3) Which Government system supported by idealist?
- 4) Which Approach studies human behavior?
- 5) Which is the important principle in foreign policy determination?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) चौदा कलमी योजना कोणी मांडली.
- २) ताश्कंद करार कोणत्या दोन देशात घडून आला?
- ३) आदर्शवादी कोणत्या शासन संस्थेचे समर्थन करतात.
- ४) मानवी वर्तनाचा अभ्यास कोणत्या दृष्टीकोणातून केला जातो.
- ५) परराष्ट्र धोरण निधोरणात सर्वात महत्वाचे तत्व कोणते आहे.

Q.2A) Explain the following concept, terms and elements (any two)
(word limitation 60 for each answer)

10

- 1) Realist Approach
- 2) Balance of Power.
- 3) Panchasheel Principles
- 4) Political leadership : Determinants of Foreign policy

अ) खालील संकल्पना संज्ञा आणि घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) वास्तववादी दृष्टीकोन
- २) सत्ता संतुलन
- ३) पंचशील तत्वे
- ४) राजकीय नेतृत्व : परराष्ट्र धोरणाचा घटक

B) Attempt answer in short (any two)
(word limitation 60 for each answer)

10

- 1) What is the meaning of International Relations?
- 2) Explain the features of idealist approach .
- 3) Explain the meaning of the concept national Interest.
- 4) Describe the Principles of Indian foreign policy.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही २)
(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्दमर्यादा)

- १) आंतरराष्ट्रीय संबंध म्हणजे काय?
- २) आदर्शवाद दृष्टीकोणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?
- ३) राष्ट्रीय संकल्पनेचा अर्थ स्पष्ट करा.
- ४) भारतीय परराष्ट्र धोरणाची तत्वे विशद करा.

Q.3 answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Explain the meaning and types of Balance of power
- 2) Describe the Principles of Hans J Morgenthau's realistic Approach.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्दमर्यादा)

- १) सत्ता संतुलनाचा अर्थ आणि प्रकार स्पष्ट करा.
- २) हॅन्स मॉर्गन्था यांच्या वास्तववादी सिद्धांताची तत्वे विशद करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1612
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Political Science – VI
(International Relations)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- I. All questions are compulsory.
- II. Use black and blue pen only.
- III. Use pencil for diagram.
- IV. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- V. All questions are equal marks.

- I. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- II. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- III. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- IV. कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.
- V. सर्व प्रश्नांना समान गुण आह.

Q.1 Explain the concepts/ Terms/ Unit (any two)

10

1. Behavioural Approach
2. National Interest
3. Territory Element of National power
4. Balance of Terror.

प्र.१ला संकल्पना/ संज्ञा/ घटक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. वर्तनवादी दृष्टीकोन
2. राष्ट्रीय हितसंबंध
3. भुप्रदेश: राष्ट्रसत्तेचा घटक
4. दहशतीचे संतुलन

Q.2 Attempt in short (any two)

10

1. Explain the difference between International relations and international politics?
2. Give the importance of Realistic Approach?
3. Explain the elements of National power?
4. Write techniques of Balance of power?

प्र.२रा थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. आंतरराष्ट्रीय संबंध व आंतरराष्ट्रीय राजकारण फरक स्पष्ट करा.
2. वास्तववादी दृष्टीकोनाचे महत्त्व सांगा
3. राष्ट्रीय सत्तेचे घटक स्पष्ट करा.
4. सत्ता समतोलालाचे तंत्र लिहा.

Q.3 Attempt in detail (any one)

1. Critically examine the Behavioural Approach.
2. Explain the relevance of Balance of power?

प्र.३रा सविस्तर उत्तर लिहा

1. वर्तनवादी दृष्टीकोनाचे टीकात्मक परीक्षण करा.
2. सत्ता समतोलालाची प्रस्तुतता विशद करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1461
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
Political Science - VII
(Indian Government & Politics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- i) All questions are compulsory
 - ii) Use black or blue pen only
 - iii) Use pencil for diagrams
 - iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
 - v) All questions carry equal marks.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
 - ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
 - iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
 - iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
 - v)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Section A

Q. 1 Explain the concepts/ terms/units/ events(any two)

10

1. Communalism
2. Indian Federation
3. Indian National Congress
4. State list

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. संप्रदायवाद
2. भारतीय संघराज्य
3. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेस
4. राज्यसूची

Q. 2 Attempt in short(any two)

10

1. Write the characteristics of Federation of India
2. State the effects of regionalism
3. State the salient features of party system in India.
4. Explain the centre- state administrative relations

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. भारतीय संघराज्याची वैशिष्टे लिहा
2. प्रदेशिकवादाचे परिणाम सांगा
3. भारतीय पक्ष पद्धतीचे वैशिष्टे सांगा
4. केंद्र- राज्याचे प्रशासकीय संबंध स्पष्ट करा.

Q. 3 Answer in detail (any one)

- i) Describe the challenges before Indian Democracy
- ii) Discuss the ideology and program of Indian National congress.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- i) भारतीय लोकशाही पुढील आव्हाने स्पष्ट करा
- ii) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची विचारसरणी व कार्यक्रम स्पष्ट करा

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1462
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination March/April 2017
Political Science - VIII
(International Relations)

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i)सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे
- ii)फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा
- iii)आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv)कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे
- v)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Section A

Q. 1 Explain the concepts/ terms/units/ events(any two)

10

1. What is meant by Terrorism
2. State the meaning of deterrence
3. World Bank
4. ASEAN

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना/ स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. दहशतवाद म्हणजे काय ?
2. प्ररोधनाचा अर्थ सांगा.
3. विश्व बँक
4. आसियन

Q. 2 Attempt in short(any two)

10

1. Discuss the changing techniques of terrorism
2. Explain the basic principles of collective security
3. Explain the limitations of United Nations
4. Discuss the role of IMF

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. दहशतवादाच्या बदलत्या तंत्राविषयी चर्चा करा
2. सामुहिक सुरक्षिततेची आधारभूत तत्वे सांगा
3. संयुक्त राष्ट्रसंघटनेच्या मर्यादांचे विवेचन करा
4. आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीच्या भूमिका विषयी चर्चा करा

Q. 3 Answer in detail (any one)

- i) Explain the features of deterrence
- ii) Explain in detail the success and failure of Non-Alignment Movement .

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- i) प्ररोधनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- ii) अलिप्ततावादी चळवळीचे यश - अपयश सविस्तर लिहा

SUBJECT CODE NO:- Z-1094
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem- IV) Examination Of March/April 2017
Political Science -VII
Indian Government and Politics

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

“Please check whether you have got the right question paper.”

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण, करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) Supreme Court is the Court of -----.
- 2) State list consists of ----- subjects.
- 3) Bhartiya Janta Party established in the year -----.
- 4) Communist Party of India established in the year -----.
- 5) According to caste decides person's -----.

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सर्वोच्च न्यायालय हे ----- न्यायालय आहे.
- २) राज्यसूचीमध्ये ----- विषय समाविष्ट करण्यात आले आहेत.
- ३) भारतीय जनता पक्षाची स्थापना ----- या वर्षी झाली.
- ४) भारतीय साम्यवाद पक्षाची स्थापना ----- या वर्षी झाली.
- ५) जातीप्रमाणे व्यक्तीचा ----- ठरतो.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) How many subjects are in the union list at present?
- 2) In which article decides the qualifications of judge?
- 3) Who was the beginning president of Congress Party?
- 4) Who appoints the election commissioners?
- 5) Who published the communist manifesto?

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सध्या समवर्ती सूचीमध्ये किती विषयांचा समावेश करण्यात आला आहे?
- २) न्यायाधीश पदासाठीची पात्रता कोणत्या कलमात स्पष्ट करण्यात आली आहे?
- ३) काँग्रेस पक्षाचे सुरुवातीचे अध्यक्ष कोण होते?
- ४) निवडणूक आयुक्तांची नियुक्ती कोण करतो?
- ५) साम्यवादाचा जाहीरनामा कोणी प्रसिध्द केला?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)

10

2017

(Word limitation 60 for each answer)

- 1) Judicial activism
- 2) Federal form of government.
- 3) Secret voting system
- 4) Communism

संकल्पना /संज्ञा/ घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)

- १) न्यायालयाची सक्रियता
- २) संघराज्यात्मक शासनपद्धती
- ३) गुप्त मतदान पद्धत
- ४) साम्यवाद

B) Attempt answer in short. (any two)

(Word limitation 60 for each answer)

- 1) Explain two features of Indian judicial system.
- 2) Explain the financial resources of state government.
- 3) Explain the nature of Indian Party system.
- 4) Explain the nature of regionalism.

शोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)

- १) भारतीय न्यायव्यवस्थेची दोन वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- २) घटकराज्याच्या उत्पन्नाची साधने स्पष्ट करा.
- ३) भारतीय पक्ष पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ४) प्रादेशिकवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.3

Answer in detail. (any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the structure and power of election commission.
- 2) Explain centre-state's legislative relations.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) निवडणूक आयोगाची रचना व अधिकार स्पष्ट करा.
- २) केंद्र -राज्याचे कायदेविषयक संबंध स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1611
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Political Science - V
(Indian Government & Politics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use black and blue only.
- iii. Use pencil for diagram.
- iv. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- v. All questions are of equal marks.

- I. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक
- II. फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा
- III. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- IV. कोणत्याही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध
- V. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain terms/concept/unit (any two)

10

- I. Indian federal system.
- II. Adult franchise.
- III. Preamble.
- IV. Directive principles of state policy.

संज्ञा/ संकल्पना/ घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- I. भारतीय संघराज्य.
- II. प्रौढ मताधिकार.
- III. उद्देशपत्रिका.
- IV. राज्याधोरणाची मार्गदर्शक तत्वे

Q.2 Attempt in short (Any two)

10

- I. Discuss right to constitutional remedies.
- II. Explain powers and functions of Rajya-sabha
- III. State features of council of ministers.
- IV. Explain the Law making procedure.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- I. घटनात्मक उपाययोजनेच्या हक्कांचे विवेचन करा.
- II. राज्यसभेचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.
- III. मंत्रिमंडळाचे वैशिष्टे सांगा.
- IV. कायदा निर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा

Q.3 Write answer in detail (any one)

- I. Explain powers and functions of prime minister.
- II. Discuss the sources of the making of Indian constitution.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

पंतप्रधानाचे अधिकार व कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.

भारतीय संविधान निर्मितीच्या उगमस्थानांची चर्चा करा.

10

SUBJECT CODE NO:- Z-1291
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2017
Political Science - V (Indian Government & Politics)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Use black and blue pen only
 - 3) Use pencil for diagrams.
 - 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - २) फक्त निळ्या आणि काळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
 - ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

- A) Fill in the blanks (attempt all)
- 1) -----was the president of the constitutional assembly.
 - 2) Citizen of India gets right to vote on completing -----years of age.
 - 3) The ward secularism is added to preamble by -----constitutional amendment.
 - 4) -----declared national emergence in India.
 - 5) Tenure of Lok sabha is -----
- अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)
- १) घटना परिषदेचे अध्यक्ष -----होते.
 - २) वयाची -----वर्षे पूर्ण झालेल्या नागरिकास मतदानाचा अधिकार प्राप्त होतो.
 - ३) -----च्या घटना दुरुस्ती नुसार धर्मनिरपेक्ष या शब्दाचा उद्देश पत्रिकेत समावेश करण्यात आला आहे.
 - ४) -----राष्ट्रीय आणीबाणी जाहीर करतात.
 - ५) लोकसभेचा कार्यकाल -----वर्षे असतो.

- B) Answer in a sentence (attempt all)
- 1) How many Anglo-Indian members are nominated by president in the Lok Sabha?
 - 2) Which article is used for amending the constitution?
 - 3) How many members of Rajya sabha are in public accounts committee?
 - 4) At present who is the foreign affairs minister of India?
 - 5) How many fundamental rights are given in the Indian Constitution?

- आ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)
- १) लोकसभेत राष्ट्रपती किती अँग्लो इंडियन सदस्याची नियुक्ती करतात?
 - २) कोणत्या कलमानुसार घटना दुरुस्ती केली जाते?
 - ३) लोकसेवा समितीत राज्यसभेचे किती सदस्य असतात?
 - ४) विद्यमान भारताचे परराष्ट्रमंत्री कोण आहेत?
 - ५) मुलभूत हक्क किती आहेत?

Q.2 A) Explain concepts/ terms/terms/units / events (any two)
(word limitation 60 for each answer)

- 1) Auditor general
- 2) Vice president
- 3) Quo warranto
- 4) Union list

अ) संकल्पना /संज्ञा / घटक घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

- १) महालेखा परीक्षक
- २) उपराष्ट्रपती
- ३) अधिकार पृच्छा
- ४) केंद्रसूची

B) Attempt answer in short (any two)
(word limitation 60 for each answer)

- 1) Explain the functions of the council of ministers.
- 2) Explain the importance of directive principles
- 3) State the powers and function of CAG (controller and auditor general)
- 4) Describe the powers and function of the estimate committee.

आ) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) मंत्रिमंडळाची कार्ये स्पष्ट करा.
- २) मार्गदर्शक तत्वाचे महत्व सांगा.
- ३) कॅग (नियामक वा महालेखा परीक्षकाचे अधिकार व कार्ये सांगा)
- ४) अंदाज समितीचे अधिकार व कार्ये विषद करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss fundamental rights in Indian constitution.
- 2) Explain the nature of directive principles of state policy.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) भारतीय राज्यघटनेतील मुलभूत अधिकारांवर चर्चा करा.
- २) मार्गदर्शक तत्वाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1566
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Political Science – X
Western Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- v) All questions carry equal marks

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1 Explain concept / terms / units event (any two)

10

- i) Classification of the state
- ii) Machiavelli's views on Human Nature
- iii) Hobbe's concept of sovereignty
- iv) Lock's Idea of Rights.

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा .(कोणतेही दोन)

- i) राज्याचे वर्गीकरण
- ii) मॅकियाव्हेलीचे मानवी स्वभावाचे विचार
- iii) हॉब्सची सार्वभौमत्वाची संकल्पना
- iv) लॉकचे हक्का संबंधीचे विचार

Q.2 Write answer in short (any two)

10

- i) Explain the plato's communism
- ii) Write the Aristotle's views on Revolution
- iii) Describe the social contract theory of Hobbes
- iv) Explain Machiavelli's thoughts on morality

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- i) प्लेटोचा साम्यवाद स्पष्ट करा
- ii) अँरीस्टॉलचे क्रांती संबंधी विचार स्पष्ट
- iii) हॉब्जचा सामाजिक करार सिद्धांत विशद करा
- iv) मॅकियाव्हेलीचे नितीमत्ता संबंधीचे विचार स्पष्ट

Q.3 Write answer in detail (any one)

- i) Discuss the Plato's views on theory of Justice
- ii) Explain the Aristotle's views on state

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- i) प्लेटोच्या न्यायाविषयी सिद्धांताची चर्चा करा
- ii) अँरीस्टॉलचे राज्यविषयक विचार स्पष्ट करा

10

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1508
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Political Science - XV
Political Ideologies

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

N.B

“Please check whether you have got the right question paper.”

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1 Explain the concepts / terms / units (any two):

10

1. Corporate State
2. Theory of Surplus Value
3. Features of Anarchism
4. Fascism

संकल्पना / संज्ञा / घटक / स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)

1. प्रमंडळात्मक राज्य
2. अतिरिक्त मूल्याचा सिद्धांत
3. अराज्यवादाची वैशिष्टे
4. फोसिझम

Q.2 Attempt in short (any two) :

10

1. Discuss the demerits of socialism
2. Explain Marx's Theory of class struggle.
3. State the reason to rise of Fascism.
4. Explain the merits of Anarchism.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

1. समाजवादाच्या दोषांची चर्चा करा.
2. मार्क्सचा वर्गसंघर्षाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
3. फोसिझमच्या उदयाची कारणे विषद करा.
4. अराज्यवादाचे गुण स्पष्ट करा

Q.3 Write answer in detail (any one)

1. Write an essay on Communism.
2. Discuss the meaning and Features of Socialism.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

1. साम्यवादावर निबंध लिहा.
2. समाजवादाचा अर्थ सांगुन वैशिष्टे स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1150
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem- VI) Examination Of March/April 2017
Political Science-XV
Political Ideologies

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B “Please check whether you have got the right question paper.”

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण, करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 a) Fill in the blanks. (attempt all)

1. Second world war was started on.....year.
2. The communist manifesto this book written by.....
3. Green movement also recognize by Another name.
4. 'Das capital' is written by.....
5.is pioneer of socialism.

रिकाऱ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. दुसरे महायुद्ध.....साली सुरु झाले.
२. कम्युनिस्ट मॅनीफेस्तो हा ग्रंथ.....यांनी लिहिला.
३. राज्याविरहित समाजाची संकल्पना कोणी मांडली.
४. समाजवाद म्हणजे काय.
५. समाजवादाचा जनक कोण.

b) Answer in a sentence. (attempt all)

- १) Write the definition of an archaism.
- २) Who explain the concept of statelor society.
- ३) Who explain the pioneer of theory of communism.
- ४) Which organization is established by bonite Mussolini.
- ५) What is the meaning of socalism.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. अराज्यावादाची व्याख्या लिहा.
२. राज्याविहीन समाजाची संकल्पना कोणी मांडली.
३. साम्यवादी सिद्धांताचा उद्गाता कोण आहे.
४. मुसोलीलीने कोणती संघटना स्थापन केली.
५. समाजवाद म्हणजे काय?

Q.2 a) Explain concept/term/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Theory of surplus value.
2. Communism.
3. Ramrajya
4. anarchism

संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्याद)

१. अतिरिक्त मुल्याचा सिद्धांत
२. साम्यवाद
३. राम्यावाद
४. अराज्यावाद

b) Attempt in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the theory of class struggle.
2. Write the Gandhi view state.
3. Explain the merits of socialism.
4. Classless society.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्याद)

१. वर्ग संघर्षाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
२. गांधीजीचे राज्याविषयक विचार लिहा.
३. समाजवादाचे गुण लिहा.
४. वर्गरहित समाज

Q.3 Answer the details (any one)

1. Explain the basic features and critically examine the serialism.
2. Explain the fundamental principles of communism.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. समाजवादाची मुलभूत तत्वे स्पष्ट करून टीकात्मक परीक्षण करा.
२. साम्यवादाची मुलभूत तत्वे स्पष्ट करा.

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1565
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017
Political Science – IX
Indian Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black and blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams
- iv) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- v) All questions carry equal marks

- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या व काळ्या पेनाचाच वापर करावा
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- iv) कोणतेही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

Q.1 Explain concept / terms / units event (any two)

10

- i) Brahmo samaj
- ii) Tilak's concept of 'National Education' .
- iii) Ganghi's concept of 'Religion and Politics'
- iv) Vedic sovereignty of swami Dayanand saraswati

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा .(कोणतेही दोन)

- i) ब्राम्हो समाज
- ii) टिळकांची 'राष्ट्रीय शिक्षण' संकल्पना
- iii) गांधीजींची 'धर्म आणि राजकारण' संकल्पना
- iv) दयानंद सरस्वतींची 'वैदिक सार्वभौमवाद' संकल्पना

Q.2 Attempt in short (any two):

10

- i) Explain Raja Rammohan Roy's views on Rights
- ii) State the social Thoughts of Lokmanya Tilak
- iii) Write the social Thoughts of swami Dayanand saraswati
- iv) Explain Mahatma Gandhi 's concept of Ahinsa

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- i) राजा राममोहन रॉय यांचे हक्क संबंधी विचार स्पष्ट करा
- ii) लोकमान्य टिळकांचे सामाजिक विचार सांगा
- iii) स्वामी दयानंद सरस्वतीचे सामाजिक विचार लिहा
- iv) महात्मा गांधीजींच्या अहिंसा संबंधी विचारांचे विवेचन करा

2017

Q.3

Write answer in detail (any one)

- Write the role of Raja Rammohan Roy 's views on British Rule
- Explain the means of satyagrah advocated by mahatma Ganghi

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)

- राजा राममोहन रॉय यांची ब्रिटीश राजवटी संबंधिची भूमिका विशद करा
- महात्मा गांधीजींच्या सत्याग्रह साधनांचे विवेचन करा

10

SUBJECT CODE NO:- ZZ-1509
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Political Science - XVI
Major Issues in Contemporary World Politics

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 30]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use black or blue pen only.
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v) All questions carry equal marks.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- v) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1 Explain the concepts / terms / units (any two).

10

- i) Universal Declaration of Human Rights.
- ii) Terrorism: Meaning and Nature.
- iii) NHRC
- iv) Women Empowerment : Meaning and Nature

संकल्पना / संज्ञा / घटक / स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- i) मानवी हक्काचा जागतिक जाहीरनामा.
- ii) दहशतवाद: अर्थ आणि स्वरूप.
- iii) राष्ट्रीय मानवी अधिकार आयोग.
- iv) महिला सबलीकरण: अर्थ आणि स्वरूप.

Q.2 Attempt in short (any two)

10

- i) Discuss the role of National Women Commission.
- ii) What is cross border Terrorism?
- iii) Explain the legal provisions for Women empowerment in India.
- iv) Discuss the history of Human Rights.

थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही दोन)

- i) राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- ii) सीमापार दहशतवाद म्हणजे काय?
- iii) महिला सबलीकरणाच्या संदर्भातील भारतातील वैधानिक तरतुदींचा आढावा घ्या.
- iv) मानवी अधिकार इतिहासाची चर्चा करा.

Q.3 Write answer in detail (any one)

10

- i) Write an essay on Terrorism.
- ii) What is Women Empowerment? What are the means of Women Empowerment?

सविस्तर अत्तर लिहा. (कोणताही एक):

- i) दहशतवादावर निबंध लिहा.
- ii) महिला सबलीकरण म्हणजे काय? महिला सबलीकरणाची साधने कोणती?

SUBJECT CODE NO:- Z-1025
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2017
Political Science - XIV
Western Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणत्याही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) 'On Liberty' this book written by -----.
- 2) ----- Political thinker state the pluralistic theory of sovereignty.
- 3) Das capital is written by -----.
- 4) 20th century is age of -----.
- 5) Social contract this book written by -----.

रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ऑन लिबर्टी हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- २) ----- या राजकिय विचारवंताने सार्वभौमत्वाचा अनेक सत्तावादी सिद्धांत सांगितला.
- ३) दास कॅपिटल हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- ४) २०वे शतक हे ----- युग म्हणून ओळखले जाते.
- ५) सामाजिक करार हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

- 1) Who wrote the book 'social contract'?
- 2) Who stated the concept about 'world state'?
- 3) What is the meaning of greatest happiness of greatest number?
- 4) Who wrote the book communist manifesto?
- 5) In which book Laski Explain the pluralistic theory of sovereignty.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) सामाजिक करार हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- २) विश्व राज्य हि संकल्पना कोणी मांडली?
- ३) साम्यवादाचे घोषणा पत्र हा ग्रंथ कोणी लिहीला?
- ४) अधिष्म लोकांचे अधिष्म सुख म्हणजे काय?
- ५) सार्वभौमत्वाचा अनेक सत्तावादी सिद्धांत लास्कीने कोणत्या ग्रंथात स्पष्ट केला आहे.

Q.2 A) Explain concepts/ terms/ units/ events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Mill's representative government
- 2) Rousseau's general will
- 3) Dialectical materialism
- 4) Laski views on liberty.

संकल्पना /संज्ञा/ घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) मिलीचा प्रतिनिधीक शासन
- २) रन्सोची सामुहिक ईच्छा
- ३) भौतीकवादी दुढवाद
- ४) लास्कीचा स्वातंत्र्यसंबंधी विचार

B) Attempt answers in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Explain the marks' theory of class struggle.
- 2) Describe on idea of Benthon on government.
- 3) Write the mill's idea of state.
- 4) Comment on Laskis views on liberty.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) कार्लमाक्सचा वर्ग संघर्षाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- २) बेंथम यांचे शासनविषयक विचार विशद करा.
- ३) मिलचे राज्यविषयक विचार लिहा.
- ४) लास्कीचा स्वातंत्र्याबाबत विचारावर भाष्य करा.

Q.3 Write answer in detail. (any one)

20

- 1) Critically examine the Laskis pluralistic theory of sovereignty
- 2) Explain and critically examine the Bentham's theory of utilitarianism.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणताही एक)

- १) लास्कीच्या सार्वभौमत्वाचा अनेकसत्तावादी सिद्धांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.
- २) बेंथमचे उपयुक्ततावादी विचार स्पष्ट करून टिकात्मक परिक्षण करा.

SUBJECT CODE NO:- Z-1344
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE

B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2017

Political Science - XI

Political Ideologies

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

- i) All questions are compulsory
- ii) Use black or blue pen only
- iii) Use pencil for diagrams.
- iv) Use of any signs attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खून करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blank (attempt all)

05

- 1) Common language is an element of
- 2) Gender equality is basis of
- 3) Libert is main feature of
- 4) There isdemocracy in Switzerland.
- 5) U. N. General Assembly passed 'Universal Declaration of Human Rights' in the year.....

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) समान भाषा हा..... चा एक घटक आहे.
- २) लैंगिक समताचा आधार आहे,
- ३) स्वातंत्र्य हे चे प्रमुख वैशिष्ट आहे.
- ४) स्विझर्लंड मध्ये लोकशाही आहे.
- ५) संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेनेसाली 'जागतिक मानवी हक्काचा जाहीरनामा संमत केला.

ब) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) State Abraham Lincoln's definition of democracy.
- 2) What is liberalism?
- 3) Which country is known as mother of democracy?
- 4) What are the basic principles of democracy?
- 5) What is feminism?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) अब्राहम लिंकनची लोकशाहीची व्याख्या सांगा.
- २) उदारमतवाद म्हणजे काय?
- ३) लोकशाहीची जननी म्हणून कोणते राष्ट्र ओळखले जाते?
- ४) लोकशाहीची मुलतत्वे कोणती?

५) स्त्रीवाद म्हणजे काय?

Q.2 A) Explain concepts /terms/units/events(any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Indirect democracy
- 2) Progressive nationalism.
- 3) Feminism
- 4) Imperialism

अ) संकल्पना /संज्ञा /घटक घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अप्रत्यक्ष लोकशाही
- २) सकारात्मक (प्रगतशील) राष्ट्रावाद
- ३) स्त्रीवाद
- ४) साम्राज्यवाद

B) Attempt in short (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Discuss the merits of nationalism.
- 2) State the demerits of Imperialism.
- 3) Discusses the means of women empowerment.
- 4) State the objectives of feminism.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) राष्ट्रावादाच्या गुणांची चर्चा करा
- २) साम्राज्यवादाचे दोष विशद करा.
- ३) स्त्रीवादाची उद्दिष्टे सांगा.
- ४) स्त्रीवादाची भूमिका सांगा.

Q.3 Answer in details (any one)
(word limitations minimum 200 for each answer)

- 1) Write an essay on democracy.
- 2) Explain the meaning and elements of Nationalism.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) लोकशाहीवर निबंध लिहा.
- २) राष्ट्रावादाचा अर्थ सांगून राष्ट्रावादाचे घटक स्पष्ट करा.